

Veselības inspekcija

Biežāk konstatētās neatbilstības stacionārās ārstniecības iestādēs un ieteikumi prasību izpildes nodrošināšanai

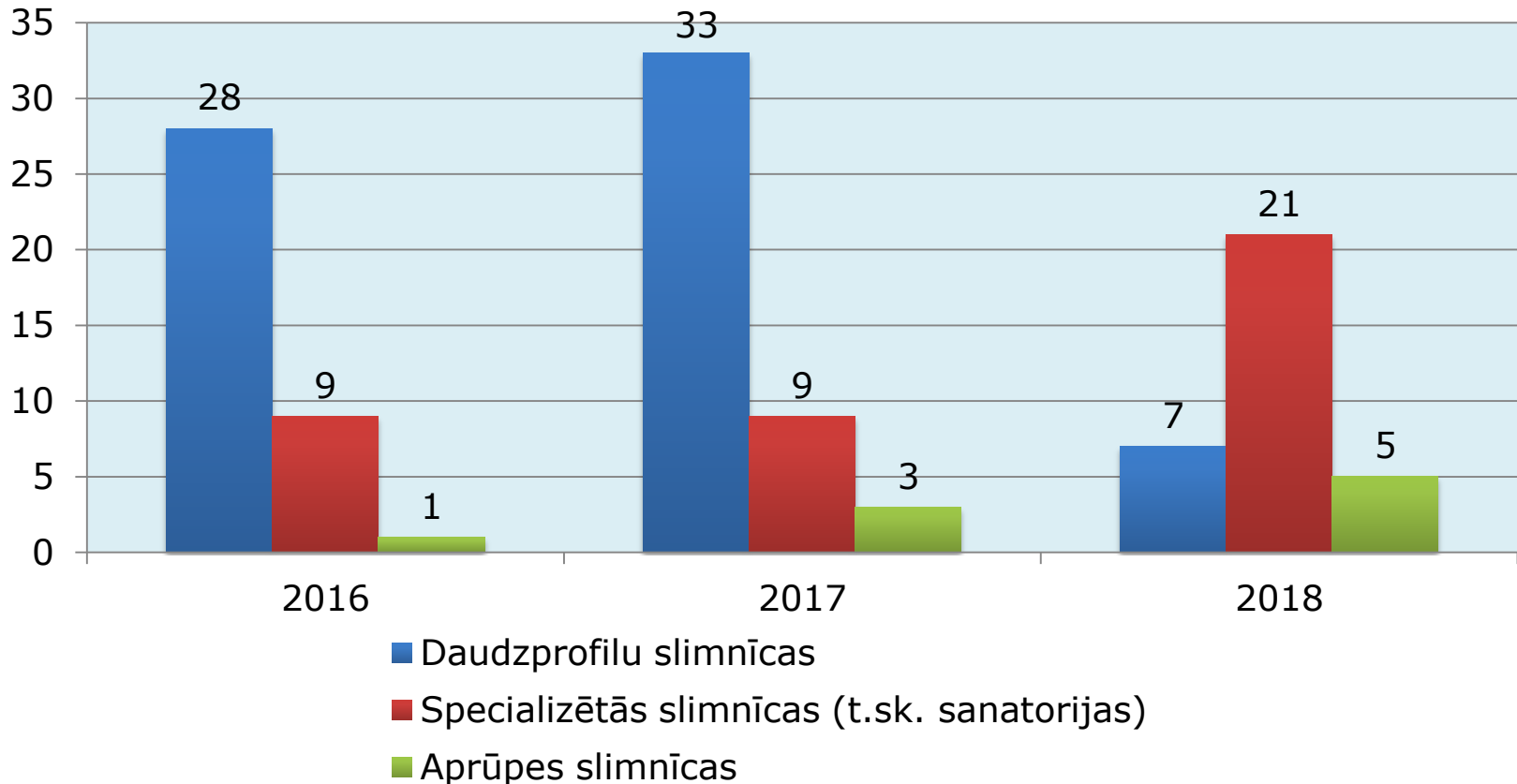
Plānošanas, analīzes un projektu vadības nodaļa

2019

Veselības inspekcija

Plānveidā kontrolētās stacionārās ārstniecības iestādes un to filiāles (skaits)

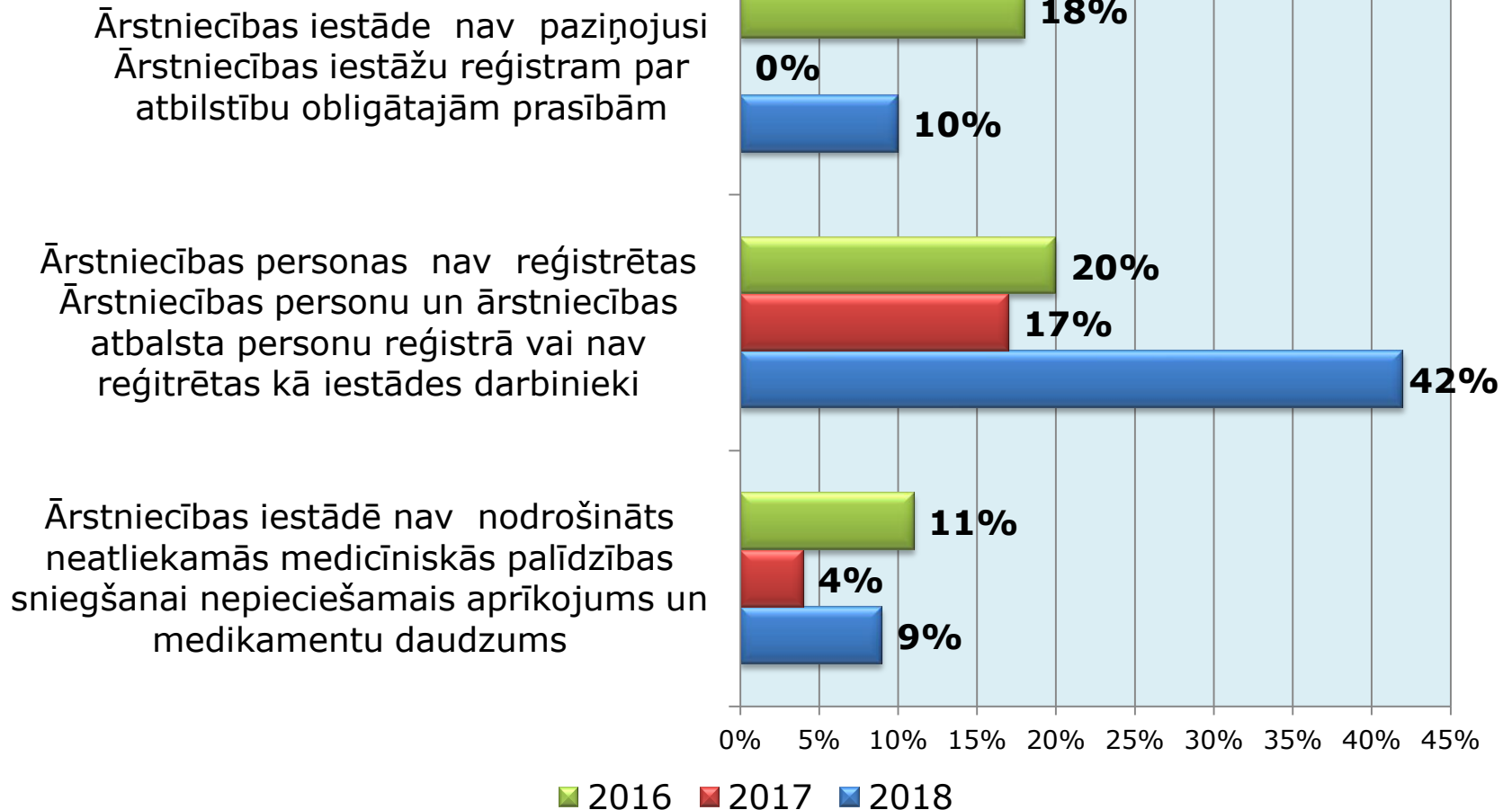

Plānveida kontroles laikā tika pārbaudīta iestādes atbilstība obligātajām prasībām un citu veselības aprūpes jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, kuru neievērošana rada potenciālus riskus iestādes darbībai, veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai un pacientu drošībai.

Veselības inspekcija

Biežāk konstatētās neatbilstības stacionārajās ārstniecības iestādēs 20.01.2009. Ministru kabineta noteikumu Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām" prasību ievērošanā

Veselības inspekcija

Ieteikumi obligāto prasību ievērošanai

Paziņojums par ārstniecības iestādes atbilstību obligātajām prasībām

Inspekcijas tīmekļa vietnē publicēts [iestāžu saraksts](#), kuras Ārstniecības iestāžu reģistram ir paziņojušas par noteiktu struktūrvienību atbilstību 20.01.2009. MK noteikumiem

Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām".

Ja Jūsu iestādes nav norādītajā sarakstā, aizpildiet [paziņojumu](#) un iesniedziet to Inspekcijā papīra formā vai elektroniski parakstītu uz registri@vi.gov.lv, vai izmantojot [e-pakalpojumu](#)

Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs

Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrācijas kārtību nosaka 24.05.2016. MK noteikumi Nr.317 "Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība".

Saskaņā ar MK Nr.317 7.p. prasībām ārstniecības iestāde aizpilda šo noteikumu 2.pielikumā minēto [veidlapu](#) un iesniedz to Inspekcijā papīra formā vai elektroniski parakstītu uz registri@vi.gov.lv, vai izmantojot [e-pakalpojumu](#) **piecu darbdienu laikā** no dienas, kad attiecīgā ārstniecības persona vai ārstniecības atbalsta persona ir uzsākusi, mainījusi vai beigusi profesionālo darbību attiecīgajā ārstniecības iestādē.

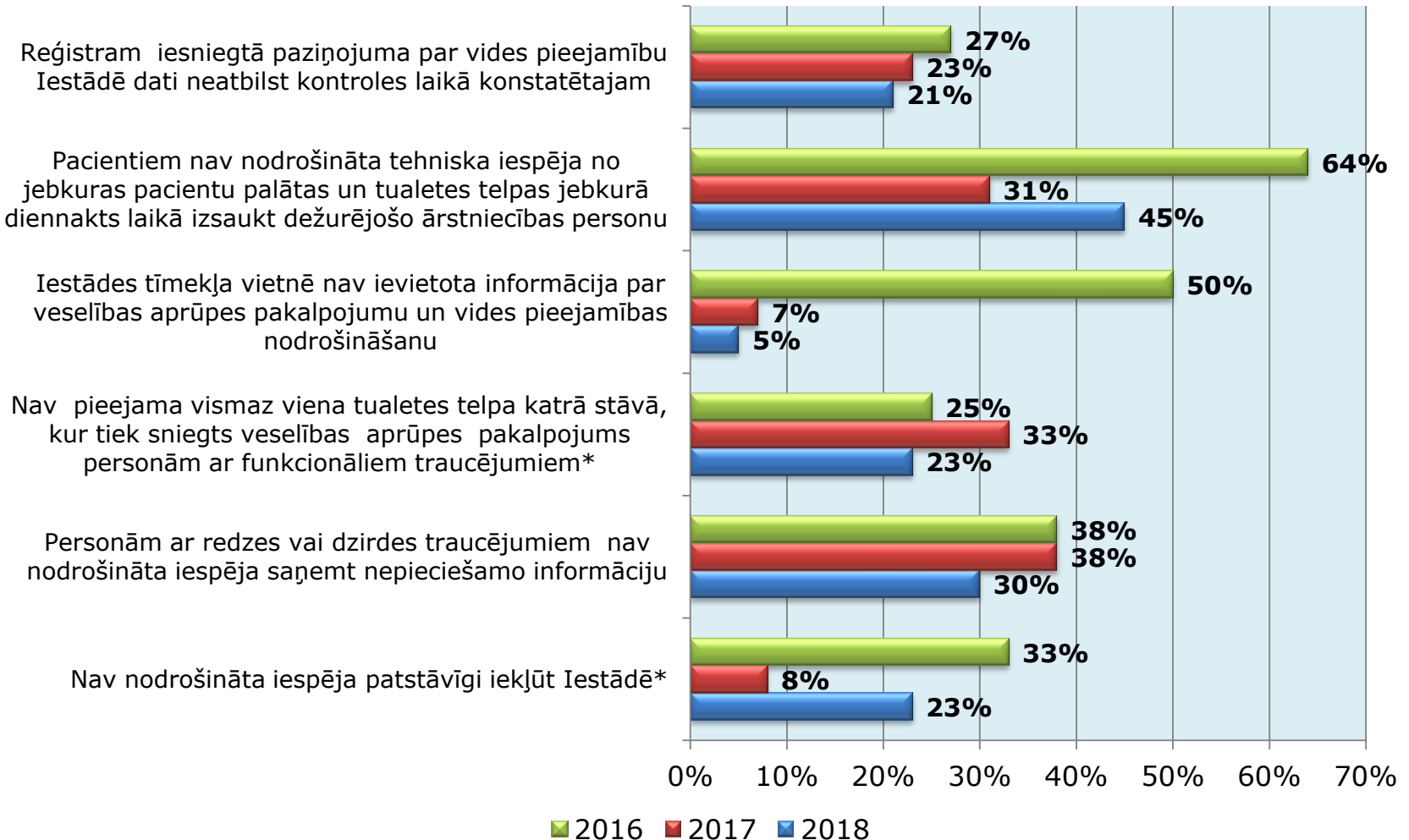
Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai nepieciešamais aprīkojums un medikamentu daudzums

Saskaņā ar 20.01.2009. MK Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām" 15.p. neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai nepieciešamo medikamentu nosaukumus un daudzumu ārstniecības iestādē **nosaka iestādes vadītājs** atbilstoši ārstniecības iestādes vispārējai noslodzei un esošajam un plānotajam neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas gadījumu skaitam. Ārstniecības iestādes vadītājs apstiprina neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai nepieciešamā medikamentu minimuma sarakstu (ārstniecības iestādē un tās struktūrvienībās), nosakot medikamentu uzglabāšanas, izlietošanas un uzskaites kārtību, kā arī norādot par medikamentu minimuma krājuma papildināšanu atbildīgo amatpersonu.

Veselības inspekcija

Biežāk konstatētās neatbilstības vides un pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā stacionārās ārstniecības iestādēs

* Prasības attiecās uz stacionārām ārstniecības iestādēm, kas reģistrētas Ārstniecības iestāžu reģistrā līdz 2014.gada 1.janvārim

Veselības inspekcija

Ieteikumi vides un pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai

Visām stacionārām ārstniecības iestādēm:

- savā tīmekļa vietnē ir jāievieto informācija par veselības aprūpes pakalpojumu un vides pieejamības nodrošināšanu (MK noteikumu Nr.60 4¹.p.);

- jānodrošina tehnisku iespēju no jebkuras pacientu palātas un tualetes telpas jebkurā diennakts laikā izsaukt dežurējošo ārstniecības personu (MK noteikumu Nr.60 98.2.p.)

Līdz 2014. gada 1. janvārim reģistrētām stacionārām ārstniecības iestādēm, kurās nav nodrošināta vides pieejamība:

jānodrošina iespēja personām ar funkcionāliem traucējumiem saņemt veselības aprūpes pakalpojumus atbilstoši apstiprinātajām medicīniskajām tehnoloģijām (MK noteikumu Nr.60 4.1.p.)

vadītājam jāapstiprina informācija, kā iestāde personām ar funkcionāliem traucējumiem nodrošinās iespēju saņemt iestādes sniegtos veselības aprūpes pakalpojumus (MK noteikumu Nr.60 4.2.p.)

stacionārām ārstniecības iestādēm ir jānodrošina (MK noteikumu Nr.60 4.3.p.):

- iespēja personām ar funkcionāliem traucējumiem patstāvīgi iekļūt iestādē;
- vismaz viena tualetes telpa personām ar funkcionāliem traucējumiem ir pieejama katrā stāvā, kur tiek sniegts veselības aprūpes pakalpojums personām ar funkcionāliem traucējumiem;

Ārstniecības iestāžu reģistram ir jāiesniedz paziņojums par vides pieejamību Iestādē (MK noteikumu Nr. 60 188.p.).

Veselības inspekcija

Biežāk konstatētās neatbilstības 16.02.2016. MK noteikumu Nr.104 „Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē” prasību ievērošanā stacionārās ārstniecības iestādēs

Nav nodrošināta antimikrobo līdzekļu pārraudzība

Nav ar pacienta veselības aprūpi saistīto
infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības
kārtība

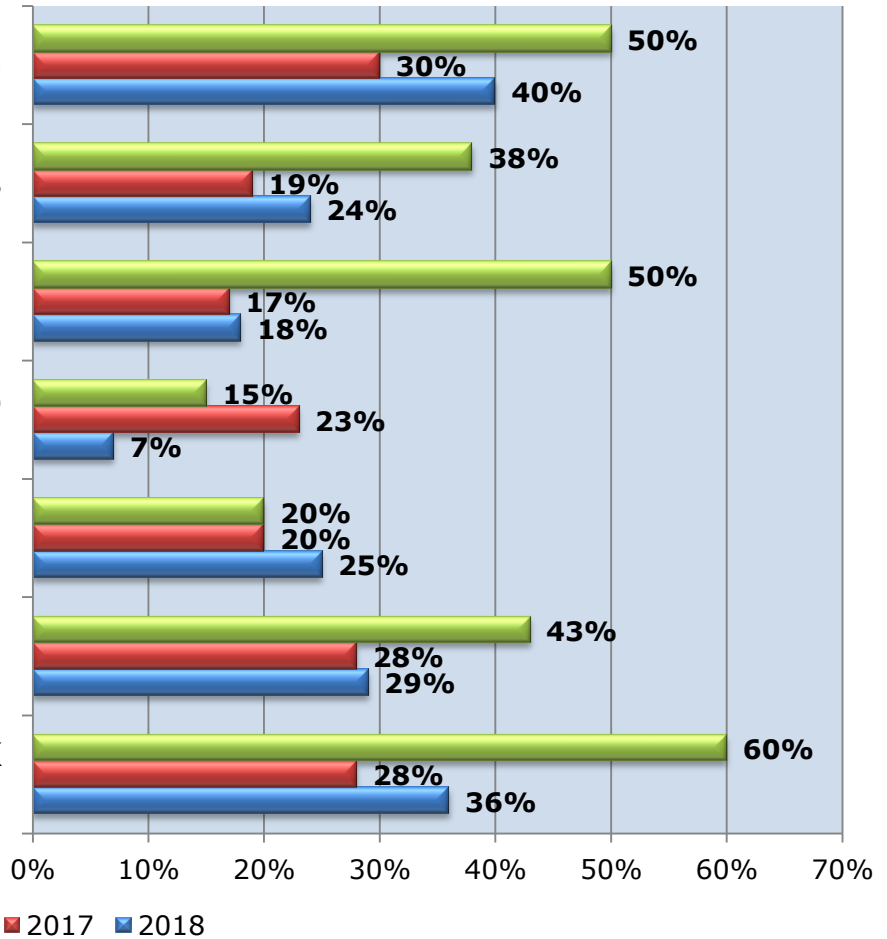
Nav noteikta kārtība skrīninga izmeklējumu
veikšanai multirezistentu mikroorganismu
nēsātāju identificēšanai

Augsta iespējamā inficēšanas riska medicīnisko
ierīču apstrāde un iepakojšana nav atbilstoša

Nav ievērotas telpu iekārtošanas, uzturēšanas un
tīrīšanas prasības, t.sk. paaugstinātas tīrības
zonas telpās

Nav invazīvo procedūru un medicīnisko ierīču
apstrādes metožu apraksti

Plānā nav ietverti visi jautājumi atbilstoši MK
104 prasībām

Veselības inspekcija

Ieteikumi higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasību nodrošināšanai

Iepazīties ar SPKC ieteikumiem ārstniecības iestāžu higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāna izstādei ([Paraugplāns](#))

Nodrošināt higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāna izstrādi un ieviešanu, ņemot vērā ārstniecības iestādes darbību un sniegtos pakalpojumus (MK noteikumu N.104 4.1.p.)

Noteikt kārtību skrīninga izmeklējumu veikšanai multirezistentu mikroorganismu nēsātāju identificēšanai (MK noteikumu Nr.104 4.8.p.; Paraugplāns 51.lp.)

Noteikt telpu dalījumu tīrības zonās, izstrādāt kārtību, kādā notiek higiēniskā un pretepidēmiskā režīma nodrošināšana paaugstinātas tīrības zonas telpās (MK Nr.104 7.1., 7.2.p.; Paraugplāns 1.sadaļa)

Izstrādāt un aktualizēt invazīvo procedūru un medicīnisko ierīču apstrādes metožu aprakstus, kā arī nodrošināt to pieejamību darba vietā (MK noteikumu Nr.104 4.6.p.; Paraugplāns 50.lp.)

Nodrošināt antimikrobo līdzekļu pārraudzību, lai veicinātu saprātīgu antimikrobo līdzekļu lietošanu (MK noteikumu Nr.104 4.7.p.; Paraugplāns 51.lp.)

Nodrošināt augsta inficēšanas riska grupas medicīniskās ierīču atbilstošu apstrādi, iepakojšanu, uzglabāšanu (MK noteikumu Nr. 104 19., 21., 22., 23., 24., 38.p.; 1.pielik., 2.pielik.3.p.; Paraugplāna 29., 30.lp.)

Izstrādāt ar pacienta veselības aprūpi saistīto infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības kārtību iestādē, t.sk. epidemioloģisko datu vākšanu un analīzi (MK Nr.104 6.8.p., Paraugplāna 8.sadaļa)

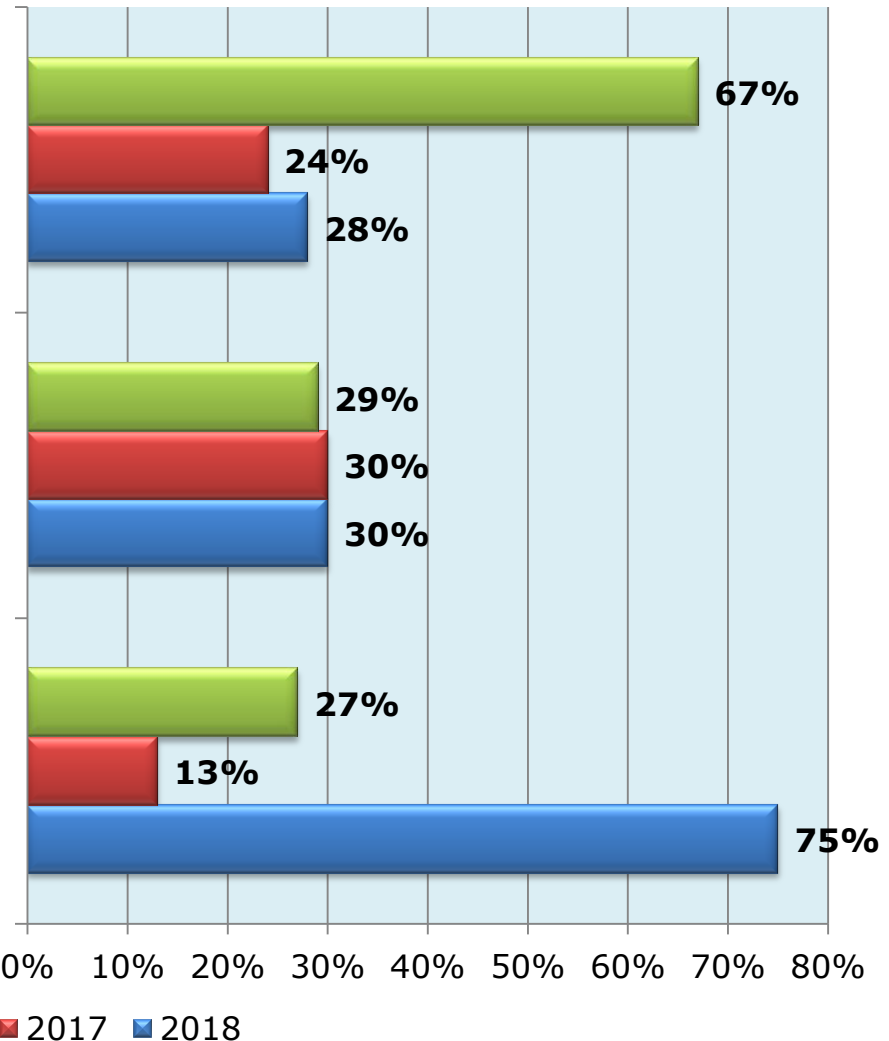
Veselības inspekcija

Biežāk konstatētās neatbilstības medicīnisko ierīču ekspluatācijas prasību ievērošanā stacionārās ārstniecības iestādēs

Ir ievēroti metroloģisko pārbaūžu termiņi medicīniskajām ierīcēm ar mērīšanas funkciju

Nav ievēroti medicīnisko ierīču elektrodrošības un funkcionālo pārbaūžu termiņi

Medicīniskajām ierīcēm ir atbilstoši normatīvajiem aktiem nav aizpildīti ierīču žurnāli

Veselības inspekcija

Medicīnisko ierīču ekspluatācijas prasības

Pašreiz (no 01.12.2017.) spēkā ir 2017.gada 28.novembra MK noteikumi Nr.689 "Medicīnisko ierīču reģistrācijas, atbilstības novērtēšanas, izplatīšanas, ekspluatācijas un tehniskās uzraudzības kārtība".

Medicīnisko ierīču klasifikācija (*ierīču piederību klasei nosaka ražotājs*):

- **I** (piem., marles saites, apskates lampas, vienreizējās lietošanas šļirces, polimerizācijas lampas, instrumenti);
- **IIa** (piem., autoklāvi neinvazīvo instrumentu sterilizācijai, zobārstniecības iekārtas);
- **IIb** (piem., autoklāvi, rentgena iekārtas);
- **III** (piem., implantanti);
- **Aktīvas implantējamās medicīniskās ierīces** (piem., kohleārie implantanti).

Ārstniecības iestādēm nav jāziņo Zāļu valsts aģentūrai (ZVA) par iegādātām medicīniskajām ierīcēm.

Izņēmums - IIa, IIb, III klases ierīces, kas iegādātas:

- izstādēs,
- internetveikalos,
- no ražotāja ārpus Latvijas.

Veselības inspekcija

Ieteikumi medicīnisko ierīču ekspluatācijas prasību nodrošināšanai

Jāizstrādā un jāievieš ierīču ekspluatācijas sistēma, kurā apraksta:

Izvēles un iegādes kritērijus

Negadījumu reģistrāciju, ziņošanu

Dezinfekcijas un sterilitātes nodrošināšanu

Atkārtotu lietošanu

Tehnisko apkalpošanu, elektrodrošību, funkcionālās pārbaudes ekspluatācijas laikā

Identifikāciju, uzskaiti

Rīcību bojājuma gadījumā, bojātās ierīces aizvietošanu

Nomātu, patapinātu ierīču ekspluatāciju

Ekspluatācijai nepieciešamo dokumentāciju

Personāla apmācības par lietošanu

Ekspluatācijai nepieciešamo dokumentāciju

Veselības inspekcija

Ieteikumi medicīnisko ierīču ekspluatācijas prasību nodrošināšanai

**Jāiekārto
medicīnisko
ierīču žurnāli
papīra vai
elektroniskā
veidā**

**Pārbaudes
(elektrodrošības,
funkcionālās
u.c.) jāveic
atbilstoši
ražotāja
norādījumiem**

**Jāuztur un
jāaktualizē
ekspluatācijā
esošo aktīvo
IIa, IIb un
III klases ierīču
saraksts**

**Elektrodrošības
pārbaudes
medicīniskajām
ierīcēm, kas satur
jonizējošā
starojuma avotu vai
ģenerē jonizējošo
starojumu, veic
atbilstoši MK
noteikumiem Nr.482**

**Ja ražotāja
dokumenti nav
pieejami, pārbaudes
jāveic akreditētā
iestādē 1x gadā**

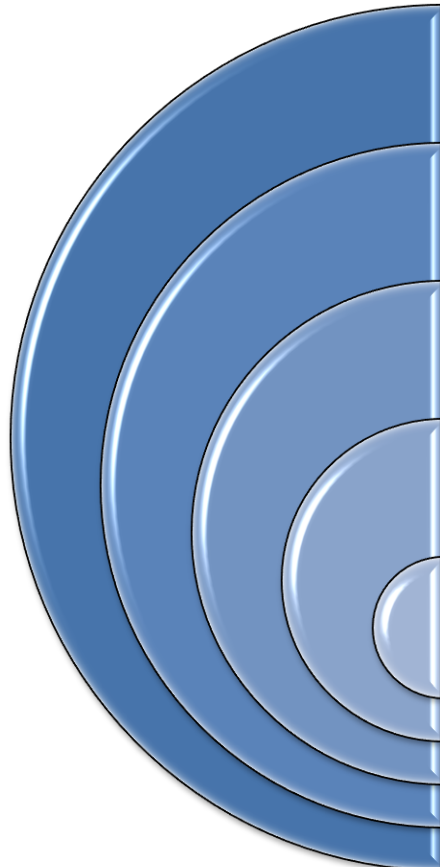
**Akreditēto iestāžu
saraksts pieejams
LATAK mājas lapā:
www.latak.gov.lv**

Veselības inspekcija

2018. gada 24. jūlija MK noteikumi Nr.447 "Noteikumi par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai, un obligāto veselības pārbažu veikšanas kārtība"*

spēkā no 31.07.2018

Novērš nelietderīgu veselības pārbažu veikšanu
Obligātās veselības pārbaudes jāveic tikai personām, kuras sniedz pakalpojumus, esot tiešā kontaktā ar bērniem
Obligāto veselības pārbaudi darbinieks veic pie sava ģimenes ārsta, pie kura ir reģistrējies
Personas medicīniskā grāmatiņa katrā personas darba vietā aizstāta ar atzinumu (veidlapa Nr. 027/u) par atļauju veikt konkrēto darbu
Noteiktas darba devēja tiesības nosūtīt darbinieku veikt veselības pārbaudi situācijās, kurās darba devējam rodas aizdomas vai ir informācija, ka darbinieks ir inficējies ar kādu no infekcijas slimībām

* Aizvieto 20.07.2010. MK noteikumus Nr.642 "Noteikumi par profesionālo darbību ierobežojošo infekcijas slimību sarakstu" un 27.11.2001. MK noteikumus Nr.494 "Noteikumi par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai un kuros nodarbinātās personas tiek pakļautas obligātajām veselības pārbaudēm"

Veselības inspekcija

Pacientu drošības prasības

spēkā no 01.10.2017.

Prasības*, kas obligātas visām ārstniecības iestādēm, neatkarīgi no to profila un piederības:

17. p. Lai nodrošinātu kvalitatīvus un pacientiem drošus ārstniecības pakalpojumus, ārstniecības iestāde veic šādus pasākumus:

- 17.1.** ievieš un nodrošina nepārprotamu pacientu identifikāciju visā ārstniecības procesa laikā, izmantojot vismaz divus identifikatorus;
- 17.2.** nodrošina efektīvu komunikāciju starp pacienta ārstniecības procesā iesaistītajām ārstniecības personām un pacientu, t. sk. savlaicīgu kritisko izmeklējumu rezultātu paziņošana un nepieciešamie medicīniskie dokumenti, nosūtot vai pārvedot pacientu uz citu struktūrvienību vai citu ārstniecības iestādi;
- 17.3.** nodrošina risku mazinošus pasākumus ķirurģijā un anestēzijā;
- 17.4.** nodrošina risku mazinošus pasākumus augsta riska pacientiem vai pacientu grupām, kas saistīti ar pacientu vecumu, veselības stāvokli un nepieciešamību pēc īpašās aprūpes;
- 17.5.** ievieš un uztur pacientu neidentificējošu iekšējo pacientu drošības ziņošanas–mācīšanās sistēmu, kas nodrošina informācijas vākšanu un analīzi par gadījumiem, kuru dēļ radies vai varēja rasties ar veselības aprūpi saistīts kaitējums pacientam;
- 17.6.** ievieš un uztur drošu zāļu aprites sistēmu;
- 17.7.** nodrošina ar pacienta veselības aprūpi saistīto infekcijas slimību risku mazināšanas pasākumus;
- 17.8.** ievieš un uztur pacientu sūdzību un ierosinājumu analīzes sistēmu;
- 17.9.** nodrošina sniegto ārstniecības pakalpojumu rezultātu analīzi;
- 17.10.** regulāri veic pacientu aptauju par sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

* Grozījumi Ministru kabineta 20.01.2009. noteikumos Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām"

Veselības inspekcija

Vienotas izpratnes veidošana par ārstniecības kvalitāti un pacientu drošību

Balstoties uz grozījumiem Ministru kabineta 20.01.2009. noteikumos Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām" Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) organizēja darba grupu ar mērķi:

izstrādāt ieteikumus, kas palīdzētu visām ārstniecības iestādēm Latvijā ieviest paredzētās izmaiņas, kā arī apkopot esošās labās prakses Latvijas veselības aprūpes iestādēs.

Ieteikumu izstrādē piedalījās ārstniecības iestāžu, profesionālo asociāciju, Veselības ministrijas un to padotības institūciju pārstāvji, t.sk. Inspekcija.

Ieteikumi ārstniecības iestādēm

Veselības inspekcija

Pašnovērtējumu anketa

2018. gadā Veselības inspekcijas īstenotajā pilotprojektā tika aptvertas stacionārās ārstniecības iestādes; anketa par pasākumiem, kurus ārstniecības iestāde veic, **lai nodrošinātu kvalitatīvus un pacientiem drošus ārstniecības pakalpojumus** (atbilstoši MK 2009. gada 20. janvāra noteikumu Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām" 17. punkta 17.1., 17.2., 17.4., 17.6.-17.10. apakšpunktiem).

Rezultāti

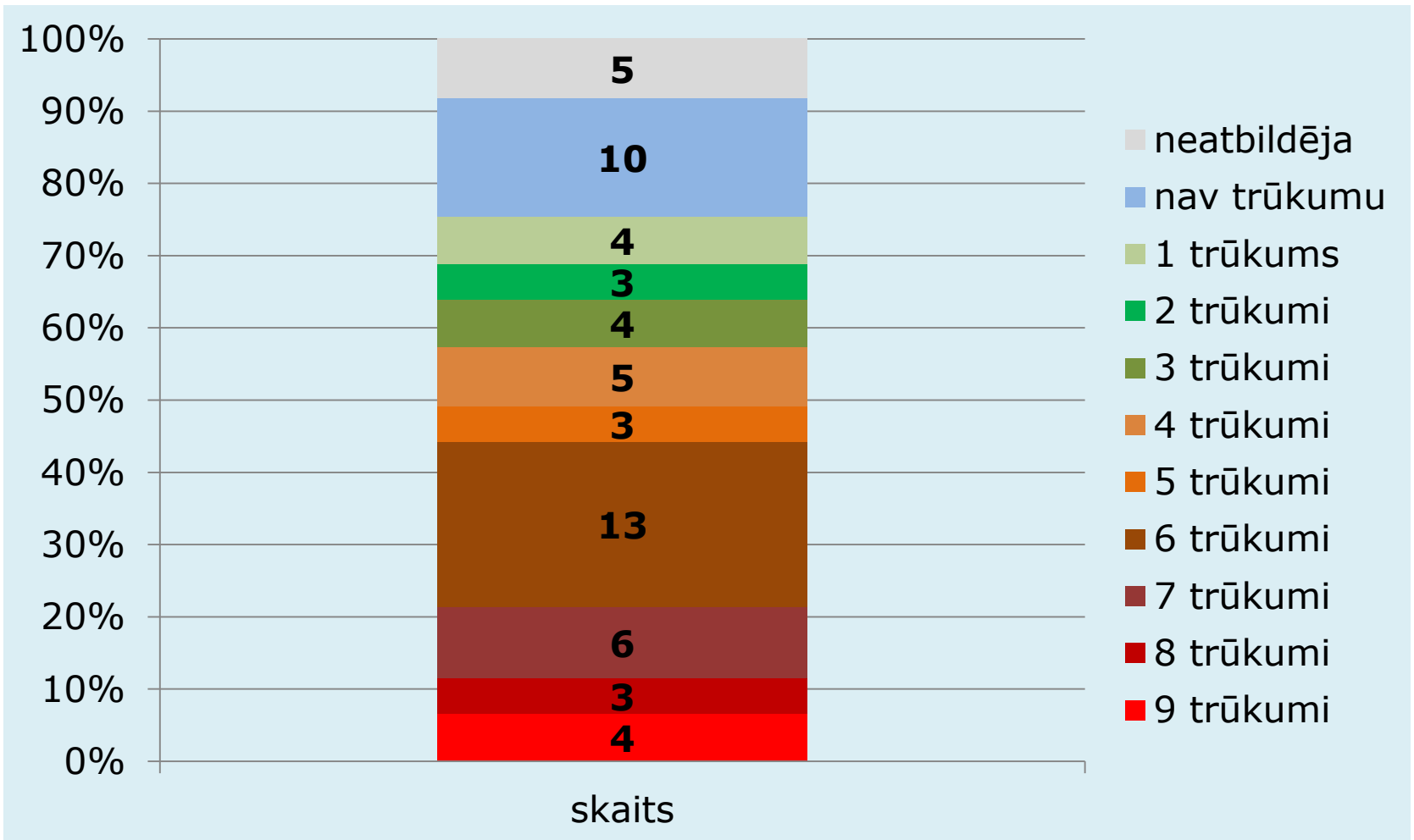
Saņemtas 56 pašnovērtējuma anketas (no 61 izsūtītām):

- **16.4 %** jeb 10 ārstniecības iestādes sevi vērtējušas tikai ar augstāko iespējamo vērtējumu;
- **6.6 %** jeb 4 ārstniecības iestādes norādījušas, ka neviena no deviņām prasībām nav uzskatāma par izpildītu pilnībā;
- **11.5%** jeb 7 ārstniecības iestādes, kurās 1 – 2 prasības nav uzskatāmas par pilnībā izpildītām.

Veselības inspekcija

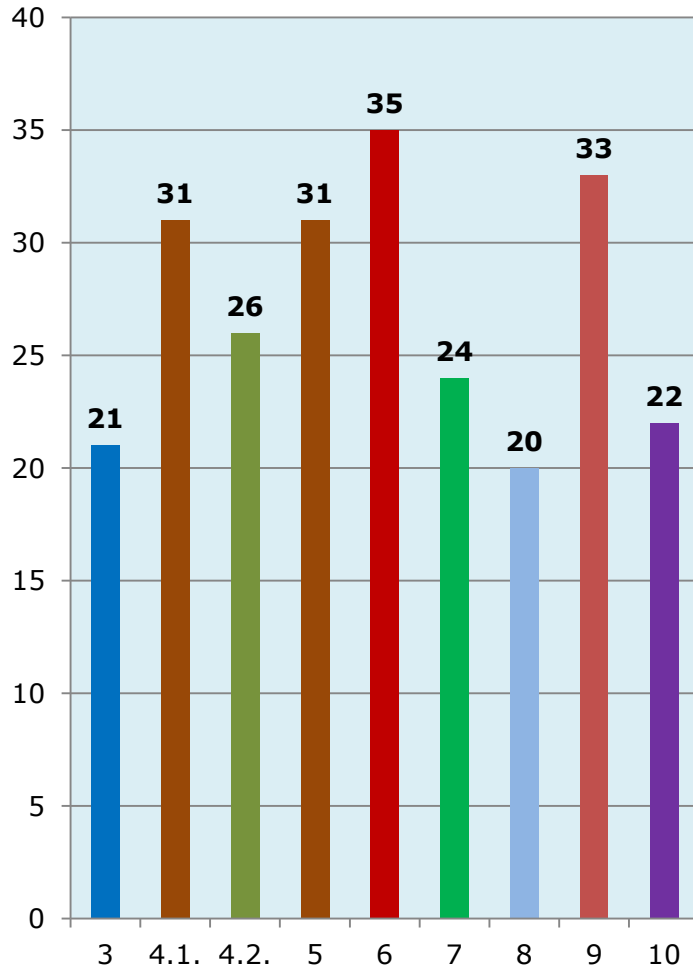
Pašnovērtējuma anketa - rezultāti

Veselības inspekcija

Pašnovērtējuma anketa stacionāriem - nepilnības MK Nr.60 17.p. prasību izpildē (gadījumu skaits)

Prasības nr.	MK Nr.60	Prasības teksts
3	17.1.p.	Ārstniecības iestādē visā ārstniecības procesa laikā pacientu identifikācijai izmantoti vismaz divi identifikatori
4.1.	17.2.1.p.	savlaicīga pacientam risku radošu (kritisku) diagnostisko rezultātu paziņošana
4.2.	17.2.2.p.	medicīnisko dokumentu atbilstoša noformēšana visos pacienta ārstēšanas posmos iestādē/nosūtīt vai pārvest pacientu uz citu ārstniecības iestādi
5	17.4.p.	Risku mazinoši pasākumi augsta riska pacientiem (pacienti ar risku attīstīties dzīvībai bīstamam stāvoklim ārstēšanas vai aprūpes gaitā) vai pacientu grupām, kas saistīti ar vecumu, veselības stāvokli un nepieciešamību pēc īpašas aprūpes
6	17.6.p.	Ieviesta un uzturēta zāļu aprites sistēma saskaņā ar normatīvajiem aktiem par zāļu iegādes, uzglabāšanas, izlietošanas, uzskaites un iznīcināšanas kārtību ārstniecības iestādēs
7	17.7.p.	Nodrošināti ar pacienta veselības aprūpi saistīto infekcijas slimību risku mazināšanas pasākumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē
8	17.8.p.	Ārstniecības iestādē ieviesta un uzturēta pacientu sūdzību un ierosinājumu analīzes sistēma
9	17.9.p.	Ārstniecības iestādē nodrošināta sniegto ārstniecības pakalpojumu rezultātu analīze
10	17.10.p.	Ārstniecības iestāde organizē pacientu aptaujas par sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem

Veselības inspekcija

Normatīvie dokumenti

- ✓08.03.2005. [MK noteikumi Nr. 175](#) „Recepšu veidlapu izgatavošanas un uzglabāšanas, kā arī recepšu izrakstīšanas un uzglabāšanas noteikumi”;
- ✓31.05.2005. [MK noteikumi Nr. 377](#) „Spirta aprites kārtība farmaceitiskās darbības uzņēmumos, veterinārfarmaceutiskās darbības uzņēmumos, aptiekās, ārstniecības iestādēs un veterinārmedicīnā”;
- ✓04.04.2006. [MK noteikumi Nr. 265](#) „Medicīnisko dokumentu lietvedības kārtība”;
- ✓27.03.2007. [MK noteikumi Nr. 220](#) „Zāļu iegādes, uzglabāšanas, izlietošanas, uzskaites un iznīcināšanas kārtība ārstniecības iestādēs un sociālās aprūpes institūcijās”;
- ✓20.01.2009. [MK noteikumi Nr. 60](#) „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām”;
- ✓24.05.2016. [MK noteikumi Nr. 317](#) „Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība”;
- ✓19.08.2014. [MK noteikumi Nr. 482](#) „Noteikumi par aizsardzību pret jonizējošo starojumu medicīniskajā apstarošanā”;
- ✓02.09.2014. [MK noteikumi Nr. 529](#) „Ēku būvnoteikumi”;
- ✓16.02.2016. [MK noteikumi Nr. 104](#) „Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādēs”;
- ✓28.11. 2017. [MK noteikumi Nr. 689](#) „Medicīnisko ierīču reģistrācijas, atbilstības novērtēšanas, izplatīšanas, ekspluatācijas un tehniskās uzraudzības kārtība”;
- ✓24.07.2018. [MK noteikumi Nr. 447](#) „Noteikumi par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai, un obligāto veselības pārbaužu veikšanas kārtība.

Veselības inspekcija

Pirms Inspekcijas pārbaudes iespējams iepazīties ar
**ārstniecības iestādes plānveida kontrolē pārbaudāmo
normatīvo aktu prasību apjomu**

un veikt pašpārbaudi atbilstoši Inspekcijas izmantotajām

[Tipveida kontroles lapām](#)

Jautājumu un neskaidrību gadījumā iespējams:

zvanīt uz tālruni 67507990

vai rakstīt uz e-pastu vi@vi.gov.lv

Veselības inspekcija

Paldies par izrādīto interesi!